

แหล่งเรียนรู้ : การบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมเข้มข้น (ทุนระดับตำบล)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

๑.๑ ที่มาและความสำคัญ

แหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมเข้มข้น มีเทศบาลตำบลเวียงเทิง นำโดย นายสิงห์ทอง หนูนนำสิริสวัสดิ์ นายกเทศมนตรีตำบลเวียงเทิง เป็นเจ้าภาพหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการทำงาน คือ เทศบาลตำบลเวียงเทิง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และ ๕ หมู่บ้านในพื้นที่ จำนวน ๒,๕๖๔ ครัวเรือน

เทศบาลตำบลเวียงเทิง ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓ ถนนพิศาล หมู่ที่ ๑๕ ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่การปกครอง ๕ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ หมู่ ๒ หมู่ ๑๔ หมู่ที่ ๑๕ และหมู่ที่ ๒๐ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด ๗,๕๐๐ ไร่หรือประมาณ ๑๒ ตารางกิโลเมตร มีครัวเรือน ๒,๕๖๔ ครัวเรือน ประชากรในพื้นที่ ๕,๐๓๖ คน (ข้อมูล : Tcnap สิงหาคม ๒๕๖๐) มีโครงสร้างตำบลแบบมีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลภายใต้การบริหารงานของนายสิงห์ทอง หนูนนำสิริสวัสดิ์ นายกเทศมนตรีตำบลเวียงเทิง มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล จากสถานการณ์ตามกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงและสถานการณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลมีน้อยมาก ก่อให้เกิด (๑) เทศบาลมีภารกิจมากขึ้นภายในงบประมาณที่จำกัด (๒) ความขัดแย้งทางการเมือง (๓) ผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง (๔) บริบทชุมชนเมืองที่มีการขยายตัวมากขึ้น นายกเทศมนตรีตำบลเวียงเทิง จึงมีนโยบายในการแก้ไขและพัฒนาเทศบาลในระยะยาว เพื่อรองรับความเจริญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงเน้นให้เกิดการบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมเข้มข้น

๑.๒ เส้นทางการพัฒนา

ปี พ.ศ.๒๕๔๒ ประกาศ พรบ. ยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเวียงเทิง โดยอาศัยอำนาจตาม พรบ.เทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ในการพัฒนาชุมชน ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเวียงเทิง หมู่ที่ ๑ และบ้านเวียงใต้ หมู่ที่ ๑๕ ต่อมาปี พ.ศ.๒๕๕๓ มีการยุบรวมเขตการปกครองจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงมา ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตั้งข้าว หมู่ที่ ๒ บ้านพระเกิด หมู่ที่ ๑๔ และบ้านเวียงจอมจ้อ หมู่ที่ ๒๐ รวมเขตการปกครองของเทศบาลตำบลเวียงเทิงมี ทั้งหมด ๕ หมู่บ้าน และเริ่มกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมเข้มข้น โดยการจัดประชุมประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลภายใต้คณะทำงาน ๔ องค์กรหลัก จึงได้เกิดวิสัยทัศน์ของเทศบาล ตำบลเวียงเทิงว่า “เทศบาลตำบลเวียงเทิง เป็นเมืองน่าอยู่ คนมีสุข มีการเรียนรู้และพัฒนา บริหารจัดการก้าวหน้า รักษาสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลมาจนถึงปัจจุบัน

๑.๓ กระบวนการดำเนินงาน

๑) จัดทำแหล่งข้อมูลทุนและศักยภาพในพื้นที่ Tcnap/Recap/จปฐ./JHCIS โดยผ่านการประชุมคณะทำงาน ๔ องค์กรหลัก ได้แก่ (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบลเวียงเทิง (๒) ท้องที่ คือ กลุ่มผู้นำชุมชน (๓) ภาคประชาชน และ (๔) หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ คือ โรงพยาบาล/โรงเรียนในพื้นที่ และการประชุมประชาคมของหมู่บ้าน

๒) ระดับที่ ๑ การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร โดยเทศบาลตำบลเวียงเทิงมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ โดยผ่านช่องทางการประชุม อบรมให้ความรู้/การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ

๓) ระดับที่ ๒ การมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน/การปฏิบัติงานของเทศบาล โดยเทศบาลจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำประเด็นต่างๆ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบาย พัฒนาวิธีการและประกอบการศึกษา โดยการสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีประชาคม การจัดเสวนากลุ่มต่างๆ

๔) ระดับที่ ๓ การมีส่วนร่วมในระดับการเข้ามามีบทบาท ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจ และมีจุดมุ่งหมายชัดเจน ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการปฏิบัติงาน โดยเทศบาลจัดระบบอำนาจความสะดวกและยอมรับการเสนอแนะและมีการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน ดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

๕) ระดับที่ ๔ การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ เทศบาลให้ความสำคัญกับบทบาทของประชาชนในระดับสูง โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนเป็นหุ้นส่วนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข รวมทั้งการเป็นภาคีในการดำเนินกิจกรรมของเทศบาล ดำเนินการในรูปแบบของ คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชน เป็นต้น

๖) ระดับที่ ๕ การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจประชาชน เทศบาลให้ความสำคัญกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้สูงสุด เน้นให้ประชาชนมีบทบาทในการบริหารจัดการโดยเป็นผู้ดำเนินภารกิจและเทศบาลมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น ประโยชน์ของการตัดสินใจในขั้นนี้ คือ การสร้างการเรียนรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ดำเนินการในรูปแบบ การลงประชามติเพื่อพิจารณาว่าควรมี โครงการ/กิจกรรม ต่างๆ ในพื้นที่ของชุมชนหรือไม่ เป็นต้น

๗) เกิดความเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้อื่นที่ได้รับประโยชน์ร่วมกัน คือ แหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร, แหล่งเรียนรู้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ, แหล่งเรียนรู้ศูนย์อภัยการคุ้มครองสิทธิประชาชนเชิง และแหล่งเรียนรู้หมู่บ้านจัดการตนเอง

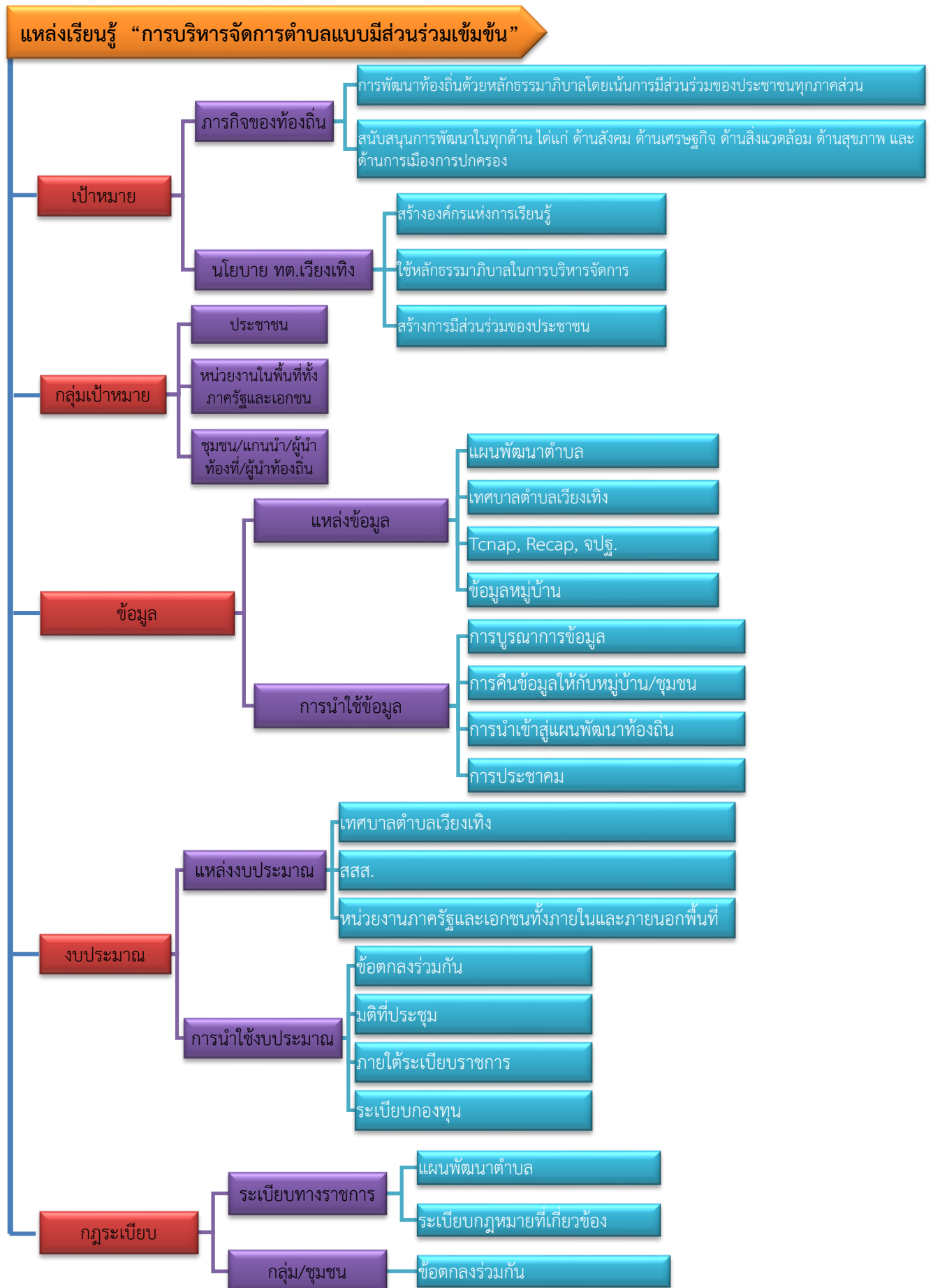
๑.๔ ผลที่เกิดขึ้น

- ๑) ประชาชนทุกภาคส่วนให้ความสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงเทิงมากขึ้น
- ๒) เทศบาลตำบลเวียงเทิงมีศักยภาพในการพัฒนาเทศบาล ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ครอบคลุมทุกด้าน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงเทิง
- ๓) ลดความขัดแย้งในเรื่องการมองผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม
- ๔) มีการนำใช้ข้อมูลของพื้นที่ในด้านต่างๆ จากการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลเวียง เติ้ง ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานช่วยเหลือได้ตรงประเด็น
- ๕) ผู้นำซึ่งรวมถึงผู้นำตามธรรมชาติในตำบลเวียงเทิง มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย มีความรู้ ความเข้าใจหลักประชาธิปไตยและหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- ๖) เทศบาลตำบลเวียงเทิงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน)
- ๗) กำหนดวิสัยทัศน์ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม ๕ ระดับ

๑.๕ การขยายผลการดำเนินงาน

- ๑) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการและรูปแบบการทำงานการบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมเข้มข้นให้กับหน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่สู่ตำบลสุขภาวะอย่างยั่งยืน จำนวน ๒๐ อปท. เพื่อสร้างแนวคิดในการบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมเข้มข้น
- ๒) เทศบาลตำบลเวียงเทิง มุ่งไปสู่เมืองต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีอย่างยั่งยืน

๑.๖ Typology

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

๒.๑ ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑. นายสิงห์ทอง หนูนนำสิริสวัสดิ์	นายกเทศมนตรีตำบลเวียงเทิง	๐๘๑-๕๕๕๕๕๖๑
๒. นางสาวสุรีย์ ทิพย์อ้าย	รองประธานสภาเทศบาลตำบลเวียงเทิง	๐๘๑-๘๘๑๖๒๖๔
๓. นายวราพล ประรพ	ปลัดเทศบาล	๐๙๗-๙๕๑๘๑๐๓๓
๔. ร้อยโท คำพูน ไชนามล	รองปลัดเทศบาล	๐๘๘-๒๖๔๗๕๓๓
๕. นายไพรัช มหาวงศ์นันท์	ผอ.กองสาธารณสุข/นวก.ประจำแหล่ง	๐๘๑-๑๖๘๕๒๖๗
๖. นางกนิชดา เมืองอินทร์	นวก.ประชาสัมพันธ์	๐๘๐-๖๗๙๕๒๓๓
๗. นายทองสุข คำขาลี	ประธานศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุ	๐๘๑-๕๕๕๓๑๙๙
๘. นางสาวไพรัช พันธวิไล	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒๐	๐๘๑-๐๒๑๘๕๘๗

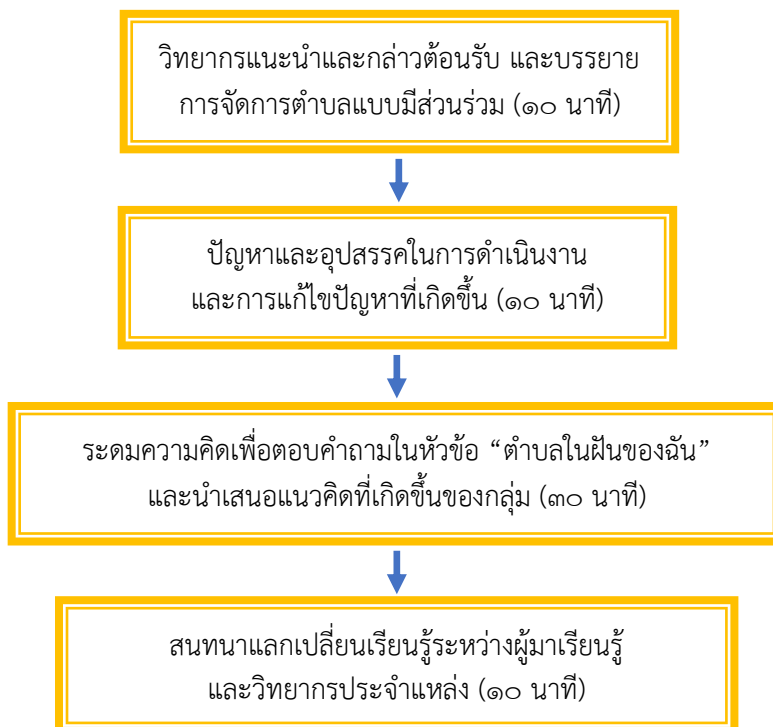
๒.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้

๑) เพื่อให้ผู้มาเรียนรู้มีแนวทางในการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการในการบูรณาการ ๔ องค์กร ได้แก่ (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒) ท้องที่ (๓) ภาคประชาชน และ (๔) หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ในการนำใช้ข้อมูลร่วมกัน เพื่อการวางแผนการช่วยเหลือ การแก้ไขปัญหา การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่

๒) เพื่อให้ผู้มาเรียนรู้มีแนวทางในการบูรณาการ ๔ องค์กรหลักในการร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนในพื้นที่

๒.๓ กิจกรรมการเรียนรู้ (เวลาที่ใช้ ๖๐ นาที)

การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมเข้มข้น ดังนี้

๒.๔ สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๑) Power Point แสดงแนวคิดพื้นฐานและกระบวนการทำงานของศูนย์
- ๒) แผ่นพับแหล่งเรียนรู้
- ๓) ไมโครโฟน/เครื่องขยายเสียง

๒.๕ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้ (ผู้เรียนจำนวน ๒๐ คน)

- ๑) ผู้บริหารหน่วยงาน/องค์กร เช่น นายก อบต./เทศบาล
- ๒) ผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน
- ๓) ผู้สนใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๔) เครือข่ายเทศบาลตำบลเวียงเทิง